వ్యవసాయరంగ నూతన ఆర్డినెన్సులు - రైతాంగ ప్రయోజనాలకు, దేశ ఆహార భద్రతకు ముప్పు

నరేంద్రమోడీ ప్రభుత్వం వ్యవసాయంలో సాగు పద్ధతులు, ఆహారధాన్యాలు, కూరగాయలు, పప్పు దినుసులు మొ॥ ఆహారోత్పత్తుల అమ్మకం, ధర నిర్ణయం, నిల్వలకు సంబంధించిన చట్టాలలో మార్పులు తీసుకువచ్చింది. ఇటీవలే ఆర్థికమంత్రి ప్రకటించిన ఉద్దీపనా చర్యల్లో భాగంగా దీనిని ప్రకటించారు. జూన్ 3న ఇది కేంద్ర కేబినెట్ ఆమోదాన్ని పొందింది. దీనికి సంబంధించిన మూడు ప్రధాన ఆర్డినెన్సులకు జూన్ 5న రాష్ట్రపతి ఆమోదం తెలుపగా అవి వెంటనే అమల్లోకి వచ్చాయి. అవి, (1) నిత్యావసర వస్తువుల చట్టం 1955కి సవరణ, (2) వ్యవసాయోత్పత్తుల వాణిజ్యం, ఆర్థిక వ్యవహారాల ఆర్డినెన్సు 2020, (3) వ్యవసాయోత్పత్తులకు మద్దతు ధర ఆర్డినెన్సు 2020.

ఎంతో విస్తృతి కలిగిన ఈ విధానపర మార్పులను ప్రధాన స్రవంతి మీడియా అత్యుత్సాహంతో స్వాగతించింది. వామపక్ష పార్టీలు తప్ప మిగిలిన రాజకీయ పార్టీలన్నీ దీనిపై మౌనం దాల్చాయి. ప్రభుత్వం చెబుతున్నట్లుగా దీనివల్ల రైతులు తమ పంటను ఎక్కడైనా అమ్ముకోవచ్చు, మంచి ధరను పొందవచ్చునని ఏ ప్రచారమైతే జరుగుతోందో అది కేవలం ధనిక రైతాంగానికి మాత్రమే వర్తిస్తుంది. మధ్యతరగతి పట్టణ ప్రజానీకం మెజారిటీ భాగం దీనిపై ఏ వ్యతిరేకతనూ వ్యక్తం చేయలేదు.

అన్ని రైతుసంఘాలు ఈ మార్పులను వ్యతిరేకించాయి. కోవిడ్-19 మహమ్మారి దేశంలో విజృంభిస్తున్నవేళ, ప్రజలు తమ ప్రాణాలు కాపాడుకోవటానికి పోరాడుతున్నవేళ, ప్రజలపై తీవ్రమైన ఆంక్షలు విధించబడ్డవేళ, అత్యంత మోసకారితనంతో ఈ మార్పులను చట్టబద్ధం చేశారు. ఈ మార్పులు నిస్సందేహంగా వ్యవసాయోత్పత్తులను, వ్యవసాయ వాణిజ్యాన్ని విదేశీ బడా వ్యవసాయ - వాణిజ్య కంపెనీలకు అప్పజెప్పటానికే తప్ప మరోటి కాదు. 20 కోట్ల మందికి పైగా ప్రజలు ఆకలితో నకనకలాడుతున్న స్థితిలో దేశపు ఆహార భద్రతకు ఈ మార్పుల వల్ల పెను ప్రమాదం రాబోతున్నది.

నిత్యావసర వస్తువుల చట్టం (ECA)లో మార్పులు

1955లో చేసిన ఈ చట్టం వ్యాపారులు గానీ, కంపెనీలుగానీ ఆహారధాన్యాలను, ఇతర వ్యవసాయోత్పత్తులను ఎంత పరిమితిలో నిల్వ ఉంచుకోవచ్చు, వాటికి ధరలను ఎలా నిర్ణయించవచ్చు అన్న విషయాలపై అదుపును ప్రభుత్వానికి కల్పించింది. ఇప్పుడు తీసుకువచ్చిన కొత్త ఆర్డినెన్సులో ఒక సబ్ సెక్షన్‌ను పొందు పరిచారు. అదేమంటే 'అసాధారణ పరిస్థితుల్లో మాత్రమే, అంటే యుద్ధం, కరవు, ప్రకృతి విలయాలు మొ॥ సందర్భాల్లో మాత్రమే ప్రభుత్వం ధాన్యాలు, పప్పుదినుసులు, బంగాళాదుంప, ఉల్లిపాయలు, నూనెగింజలు, వంట నూనెలు మొ॥ వాటి సరఫరాను క్రమబద్ధీకరించేది. నిల్వ చేయదగిన ఆహారోత్పత్తులకు 50 శాతం ధరలు పెరిగితేనే, ఉద్యానవన పంటలకు 100 శాతం ధరలు పెరిగితేనే ధరలను అదుపు చేయటానికి పూనుకునేది.

ఇపుడు ECAలో చేసిన ఎంతైనా నిల్వ ఉంచుకోవచ్చనే సవరణ, ధనిక రైతాంగానికి, ధాన్యం వ్యాపారులకు, ఎగుమతిదారులకు లాభసాటిగా ఉంటుందనటంలో సందేహం లేదు. కానీ అది రైతాంగానికి ఏమాత్రం ఊరటనివ్వదు. వ్యాపారులు ధర తక్కువగా ఉన్నప్పుడు ధాన్యాన్ని, ఇతర ఉత్పత్తులను కొని నిల్వ ఉంచుకుంటారు. ధర పెరిగాక కొనవలసిన అవసరమే వీరికుండదు. కానీ రైతుల పరిస్థితి అదికాదు. పంట చేతికి రాగానే అమ్ముకోవాల్సిన స్థితిలో ఉంటారు వారు. కనుక తప్పనిసరిగా తక్కువ ధర ఉన్నప్పుడే అమ్ముతారు. ఒకవేళ వేచి చూద్దామనుకున్నా వాళ్ళకు పరిస్థితులు అనుకూలించకపోవచ్చు. రేటు పెరగకపోవచ్చు. పెరిగినా అధిక రేటుకు కొనటానికి వ్యాపారులెవరూ ముందుకు రాకపోవచ్చు. ఎందుకంటే మార్కెట్‌పై ఇప్పటికే గుత్తసంస్థల పెత్తనం కొనసాగుతోంది. 80 శాతం రైతులు చిన్న కమతందార్లనీ, వారు పండించేది బహు స్వల్పమనీ, దానిని వారు వెంటనే అమ్ముకోవాల్సి ఉంటుందనేది ఇక్కడ గమనించాల్సిన విషయం.

వ్యవసాయోత్పత్తుల నిల్వలపై, ధరలపై నిబంధనలు తొలగించటమంటే బడా వ్యాపార వేత్తలు అధిక నిల్వలు పెట్టుకుని, కృత్రిమ కొరతను సృష్టించి, వారి ఇష్టానుసారం ధరలు పెంచు కోవటానికి అవకాశం ఇవ్వటమే! ఇదేమీ నిరాధారమైన ఊహకాదు. నిత్యావసరాల చట్టం అమల్లో ఉండగానే ఉల్లిపాయల ధర విషయంలో అనేకసార్లు ఇలాగే జరిగింది.

20 కోట్లకు పైగా ప్రజలు ఒంటిపూట పస్తులుంటున్న దేశంలో, నిత్యావసర వస్తువుల చట్టంలో మార్పులు వారిని మరింత కష్టాలలోకి నెడతాయి. వివిధ సందర్భాలలో జరిగిన ఆర్థిక సర్వేలను తిలకిస్తే - 1965 నుండి 2019 వరకు ఒక మనిషి తీసుకునే ఆహారధాన్యాల పరిమితి కేవలం 26 గ్రాములు మాత్రమే పెరిగింది. అదే పప్పుదినుసులు విషయానికి వస్తే అది మరింత దారుణంగా ఉంది. 1965తో పోలిస్తే ప్రజలు రోజుకు 14 గ్రాములు తక్కువగా వీటిని తీసుకుంటున్నారు. ఆహారధాన్యాల లభ్యత ఋతుపవనాల మార్పులపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ఋతుపవనాలు సరైన సమయానికి రాకపోయినా, ఏమాత్రం కరవు పరిస్థితులు దాపురించినా ప్రజల ఆహారభద్రత క్షీణ స్థాయికి చేరి 20 కోట్లమంది ప్రజానీకం ఆకలిలోకి, కష్టాలలోకి నెట్టబడతారు.

వ్యవసాయోత్పత్తుల మార్కెటింగ్ కమిటీల (APMC) రద్దు

రెండవ ఆర్డినెన్సు 'వ్యవసాయోత్పత్తుల వాణిజ్యం, ఆర్థిక వ్యవహారాల ఆర్డినెన్సు 2020' దేశంలో ప్రస్తుతమున్న వ్యవసాయోత్పత్తుల కొనుగోళ్ళు, అమ్మకాల వ్యవస్థను పూర్తిగా ధ్వంసం చేసేది. APMCలు రైతులు తమ ఉత్పత్తులను లైసెన్సు పొందిన వ్యక్తులకుగానీ, కమీషన్ ఏజంట్లకుగానీ విక్రయించే కేంద్రాలు. మనం వీటిని మార్కెట్ యార్డులుగా పిలుస్తాం. దేశ వ్యాప్తంగా 2477 ప్రధాన మార్కెట్ యార్డులు, 4843 అనుబంధ మార్కెట్ యార్డులు ఉన్నాయి. వీటి ప్రధాన ఉద్దేశ్యం లాభార్జనపరులైన బడా వ్యాపారుల నుండి రైతాంగాన్ని రక్షించటమే! ఇవే మార్కెట్లు ఆహారధాన్యాల సేకరణకు ప్రభుత్వ కేంద్రాలుగా కూడా ఉన్నాయి.

రైతు తన ఉత్పత్తులను దేశంలో ఎక్కడైనా, దేశం బయటైనా అమ్ముకోవచ్చు 'ఒకటే దేశం – ఒకటే మార్కెట్' అనే నినాదాలు హోరెత్తు తున్నాయి. ఇది పూర్తిగా రైతు వ్యతిరేకం. ఎందుకంటే మెజారిటీ రైతులకు తమ పంటలను దూరాభారాలకు తరలించగల్గే స్థితి ఉండదు. ఇప్పుడు ఏ వ్యాపారస్తుడైనా దేశంలోని ఏ రైతు వద్దైనా వారిమధ్య కుదిరిన బేరం మేరకు పంట కొనగలడు. ఇందులో ఎవరు లాభపడతారన్నది స్పష్టమే!

వాస్తవానికి మార్కెట్ యార్డుల ద్వారా విక్రయించబడుతున్న ఉత్పత్తులు 30 నుండి 35 శాతం మాత్రమే. మిగిలినవి ధాన్యం వ్యాపారులు, వడ్డీ వ్యాపారులు, చిరువర్తకులు కొంటారు. ఈ ప్రైవేటు వ్యాపారులందరూ మార్కెట్ యార్డుల్లోని ధరలకన్నా తక్కువ ధరలకే రైతుల వద్ద నుండి కొంటారు.

నిత్యావసర చట్టంలో మార్పులతోపాటు మార్కెట్ యార్డులను రద్దు చేయటంతో వ్యాపారులు తమకు కావాల్సినంత నిల్వ చేసుకోగలుగుతారు. ఇది వ్యవసాయోత్పత్తుల ప్రాసెసింగ్ కంపెనీలకు, విదేశీ బకాసురులకు తమ ఇష్టం వచ్చినట్లు ఆహార ధాన్యాలను, ఇతర ఆహారోత్పత్తులను కొనుగోలు చేయటానికి, ఏ భయమూ లేకుండా నిల్వ పెట్టుకోవటానికి ఉపకరిస్తుంది. అటు ఉత్పత్తిదారులైన రైతులను, ఇటు వినియోగదారులను దోపిడీ చేయటానికి వ్యాపారులు బృందాలుగా ఏర్పడతారు. ఈ క్రమంలో చిన్న వర్తకులు పోటీకి నిలువలేక తప్పుకోగా బడా వ్యాపారులు మాత్రమే మిగిలి, వ్యవసాయరంగంలో వారి గుత్తాధిపత్యం ఏర్పడుతుంది. వ్యవసాయోత్పత్తుల ధరలను వారే నిర్ణయిస్తారు, వ్యవసాయానికి అవసరమైన విత్తనాలు, ఎరువులు మొ॥ వాటి ధరలనూ వారే నిర్ణయిస్తారు.

కాంట్రాక్టు సేద్యం

రైతు భద్రత, రైతు సాధికారత అంటూ చాలా అట్టహాసంగా 3వ ఆర్డినెన్సును తీసుకు వచ్చినప్పటికీ వాస్తవానికి అది కాంట్రాక్టు సేద్యం తప్ప మరొకటి కాదు. ప్రత్యేకించబడిన పంటల సాగును, నిర్ణీతమైన పరిమాణంలో, నిర్ణీతమైన ధరకు చేసే కాంట్రాక్టు సాగు పద్ధతిని అది తీసుకు వస్తుంది. ఈ పద్ధతి ఇప్పటికే దేశంలో చెల్లా చెదురుగా ఉన్నది. గత దశాబ్ద కాలంలో దీనిపై అనేక సహేతుక విమర్శలు వెల్లువెత్తినప్పటికీ భారత రైతాంగానికి ఇదే అత్యుత్తమ ప్రత్యామ్నాయంగా ప్రచారం చేస్తున్నారు. ఆ విమర్శలేమిటంటే –

(ఏ). భవిష్యత్తులో ధరలు తగ్గే ప్రమాదం – ఈ సాగును స్పాన్సర్ చేసే కంపెనీలు తమ ప్రయోజనాలను బట్టే ధర నిర్ణయిస్తాయి. (ఈ విధానంలో సహజంగా పెద్ద కంపెనీలే ఉంటాయి.)

(బి). కంపెనీలు తమ లాభాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని రైతులను కొన్ని తరహా పంటలే వేయాలని వత్తిడి చేస్తాయి. ఉదా॥ బంగాళాదుంప (చిప్స్ కొరకు), టమాటా (కెచప్ కొరకు). దేశం యొక్క ప్రజల యొక్క మొత్తం అవసరాలను వాళ్ళసలు పట్టించుకోరు. ఇది దేశ ప్రజల ఆహార భద్రతకు హానికరంగా పరిణమిస్తుంది.

(సి). రైతులకు, కంపెనీలకు నడుమ కుదిరే ఒప్పందం సమానంగా ఉండదు. కంపెనీలు డబ్బు కలిగినవి, శక్తివంతమైనవి. ఇరువురికీ మధ్య ఏదైనా తేడా వస్తే జరిగే పరిష్కారం రైతులపాలిట అత్యంత అన్యాయంగా ఉంటుంది.

(డి). భూమిని నిజంగా దున్ని ఎవరైతే సాగు చేస్తున్నారో ఆ కౌలురైతులు, షేర్ క్రాపర్ల వంటి అనేకమంది రైతాంగం భూమి నుండి గెంటివేయ బడతారు. కంపెనీలు వాళ్ళను భూముల నుండి తొలగించమని భూ యజమానులను వత్తిడి చేస్తాయి. ఈ కొత్త విధానంలో వ్యవసాయ కూలీల గురించి, వారి వేతనాల గురించి, వారి హక్కుల గురించిన ప్రస్తావనే లేదు.

క్లుప్తంగా చెప్పాలంటే ఈ మార్పులు రైతులకు, వ్యవసాయ కూలీలకు వ్యతిరేకంగాను బడా వ్యాపార కంపెనీలకు, విదేశీ గుత్తకంపెనీలకు అనుకూలంగాను ఉంటాయి.

ఈ కాంట్రాక్టు సాగు రైతాంగాన్ని భూముల నుండి గెంటివేసి, వారు నగరాల్లో దుర్భరమైన పరిస్థితుల్లో అతి తక్కువ వేతనాలకే పనిచేసే విధంగా నెడుతుంది. ప్రభుత్వం, నీతి ఆయోగ్ వాగ్దానం చేసినట్లు ఈ విధానం గ్రామీణ పేదల ఆదాయాన్ని పెంచదు సరికదా వారిని మరింత పేదరికంలోకి నెడుతుంది. ఇటీవలే లాక్‌డౌన్ కాలంలో తమ తమ గ్రామాలకు చేరుకోవటానికి జాతీయ రహదారులపై నడక బాట పట్టిన కోట్లాదిమంది వలస కార్మికులే అందుకు ప్రత్యక్ష సాక్ష్యం. భవిష్యత్తులో వీరి సంఖ్య ఈ విధానంతో మరింత పెరగనుంది.

సామ్రాజ్యవాద శక్తులు మూడు దశాబ్దాల క్రితం దేశంలో ప్రవేశపెట్టిన నూతన సరళీకరణ విధానాల్లో భాగమే ఇది. తర్వాత వచ్చిన అన్ని ప్రభుత్వాలు, ఇప్పుడు బిజెపి ప్రభుత్వం వాళ్ళ ముందు మోకరిల్లుతూ వాటిని అమలుచేస్తున్నాయి. ప్రస్తుతం నరేంద్రమోడీ మరింత చురుగ్గా భూమి కేంద్రీకరణపై, మార్కెట్ల కేంద్రీకరణపై దృష్టి పెట్టి వాటిని బడా వ్యవసాయ – వాణిజ్య కంపెనీల పరం చేయటానికి చర్యలు చేపడుతున్నాడు. ఈ సంస్కరణలు ప్రస్తుతమున్న వ్యవసాయ సంక్షోభాన్ని మరింత పెంచి గ్రామీణ పేదల జీవితాలను మరింత ధ్వంసం చేయనున్నాయి.

౦౦౦